

Komet

Komet C/2023 A3 (Tsuchinshan-ATLAS) naj bi po najbolj optimističnih napovedih postal "Komet stoletja", a se to žal ni zgodilo in njegova predstava ni bila primerljiva s kometoma Hyakutake in Hale-Bopp. S prostimi očmi je bil iz naših krajev načeloma viden le nekaj dni, ali pa še to ne, če vreme ni sodelovalo. Sam sem ga neuspešno poskusil "uloviti" trikrat in šele v četrto mi je uspelo. Žal je bil takrat viden le še v binokularju, se je pa lepo pokazal na fotografiji. Za slovo mi ga je potem uspelo videti še čez par dni iz središča Ljubljane, tudi tokrat le z binokularjem.

Slika: Komet C/2023 A3 (Tsuchinshan-ATLAS), 20. oktober 2024, posneto s fotoaparatom Canon EOS 6D Mk 2 in objektivom Samyang 135 mm f/2.0, 19 posnetkov po 8 sekund pri ISO 1600, obdelano s programoma Siril in Photoshop.

Bernard Ženko

Obisk pri Koradu Korleviću

Konec oktobra se nas je pet članov ADJ oglasilo v bližini Višnjana pri Koradu Korleviću, znanem hrvaškem astronomu in popularizatorju znanosti. Veseli ga predvsem iskanje vsakršne vrste kamenja iz vesolja, ki je padlo – ali morda še bo – na Zemljo. Išče jih že 40 let in nič ne kaže, da bo kmalu prenehal.

Observatorij je v Tićanu, 4 km vzhodno od Višnjana, na nadmorski višini 500 m in podobno temnim nebom kot ga imamo na AOJ. Glavni objekt je zgrajen v stilu romanske cerkvice in ima na vrhu v prvem nadstropju osemmetrsko kupolo in komandno sobo. V kupoli je teleskop premera zrcala 1007 mm, katerega stojalo in uteži imajo maso 25 ton. Nekaj metrov

stran stoji montažni objekt polkrožne oblike, namenjen predavanjem in ostalim množičnim dogodkom. Na travniku zraven najdemo nekaj kamnov v stilu miniaturnega Stonehenga; so kopija starodavnega poganškega observatorija, ki stoji 8 km stran.

Deležni smo bili kratke predstavitve, kako na observatoriju iščejo in spremljajo objekte v vesolju. Na začetku si pripravijo plan glede na opazovalne rezultate drugih observatorijev v zadnjih 24 urah. V posebni tabeli so za vsak objekt efemeride, nujnost iskanja, magnituda in še nekaj drugih. Izkušeni iskalec se odloči pravilno in nato naroči teleskopu, da objekt posname. Veliko dela je avtomatiziranega, a Korado nekatere dele procesa še vedno rad opravi ročno, tudi premikanje kupole – da se vsaj malo razgiba, pravi.

Nad opremo in predstavitvijo smo bili navdušeni, nekateri celo šokirani. Na naša vprašanja, kako so uspeli postaviti tako izjemen objekt s tako kvalitetno opremo in vzdrževanjem, nam je Korado odgovarjal približno takole: (a) "Važna je vztrajnost; s tem se

V A B I L O

Vabimo vas na redni mesečni sestanek Astronomskega društva Javornik, ki bo v torek 19. novembra 2024 ob 18.00 uri. Sestanek bo potekal na daljavo prek povezave <https://private.vid.arnes.si/rxdq-4sdw-8qh7>. Pogledali si bomo prispevek o črnih luknjah.

Prispevek najdete na povezavi <https://www.youtube.com/watch?v=6akmv1bsz1M>.

Vabljeni!

Bernard Ženko

Dodatne informacije o tem in preteklih predavanjih najdete na <http://www.adj.si>.

trudim že 40 let.”, in (b) “Denar se še dobi, večji problem je dobiti ljudi.”

Po dveurni seansi smo preleli vtise v višnjanski piceriji in res nam ni bilo hudega, ker so njihove pice izjemne.

Kdor bi Korada rad videl in slišal, si lahko na spletu poišče oddajo Explora. Traja približno eno uro, vsak teden jo posname Radio Pula in je dialog Korada z novinarjem. Teme niso le astronomske, saj se Korado spozna na praktično vse.

Aleš Berkopec

sedmih. V začetku meseca se iz ozvezdja Škorpiona preseli v ozvezdje Strelca.

- ★ **Mars** v ozvezdju Raka sprva vzhaja okoli pol desetih, nato pa vse bolj zgodaj in je konec meseca na nebu že okoli osmih.
- ★ **Jupiter** v začetku novembra vzhaja okoli sedmih, nato pa ga v ozvezdju Bika lahko opazujemo vso noč.
- ★ **Saturn** je na začetku meseca viden do približno dveh, konec meseca pa zaide že pred polnočjo. Nahaja se v ozvezdju Vodnarja.
- ★ **Uran** je novembra v ozvezdju Bika viden vso noč.

Urška Pajer

Efemeride november 2024

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.11.	06:43	16:47	06:39	16:27	CET
05.11.	06:49	16:42	11:07	18:47	CET
10.11.	06:56	16:35	14:05	--	CET
15.11.	07:03	16:30	15:53	06:28	CET
20.11.	07:10	16:25	20:39	12:04	CET
25.11.	07:17	16:21	01:14	13:45	CET
30.11.	07:23	16:18	06:45	15:21	CET

Planeti:

- ★ **Merkur** je najlepše viden v drugi polovici meseca, ko v ozvezdju Škorpiona zahaja približno uro za Soncem.
- ★ **Venera** je novembra Večernica in zahaja okoli

Napišite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitev domačega observatorija ali teleskopa, skratka – karkoli, kar bodo ostali člani društva z zanimanjem prebrali.

Aram Karalič

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejemajo ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov info@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov praviloma ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EXu